СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. [illegible] XXXIX. Ч. 9. Джерзи сіті, Н. Дж., второк 13. січня 1931. VOL. XXXIX. No. 9. Jersey City, N. J., Tuesday, January 13, 1931. THREE CENTS.

ПО ТРАДИЦІЇ РІЗДВЯНА КОЛЯДА - РІДНІЙ ШКОЛІ

ДОРАДЖУЄ АМЕРИЦІ ЗАНУЛЮВАТИ АБО ЗМЕНШИТИ ВОЄННІ ДОВГИ

НЮ ЙОРК. — Альберт Г. Виґин, президент „Чейз Нешенел Бенк", найбільшої банкової інституції в світі, заявляється у своїм річнім звіті за знесення або зменшення воєнних довгів. Виґин каже, що Злучені Держави повинні це зробити з чисто бизнесового рахунку, бо тільки в той спосіб позбудеться світ великих фінансових клопотів, звязаних з воєнними довгами. А коли знесеться чи зменшиться воєнні довги, а крім того обмежиться теперішню високу тарифу, то в той спосіб дасться світови можність закупна американських товарів.

Виґин подає далі, що годі задержувати високі заробітні платні, які були добрі в добрих часах. Він каже, що високі платні не принесуть добробуту, а тільки добробут потягне за собою високі платні.

Заява Виґина в справі воєнних довгів викликала в Америці й у чужих краях велику сензацію, бо вона вийшла від великого фінансового потентата.

ДАЛЬШІ ТЕРТЯ МІЖ ГУВЕРОМ І СЕНАТОМ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер запропонує сенатови затвердження 6 членів тарифової комісії. Кажуть, що це буде новою нагодою до критики діяльности Гувера й відкинення запропонованих ним людей.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПОТРЕБУЄ $10,000,000.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер дав свою згоду на поклик Червоного Хреста в справі збірки $10,000,000, призначених для допомоги фармерам, потерпівшим від посухи.

За ті гроші хочуть закупити поживу й одіж для голодуючих фармерів.

НА ФИЛИПИНАХ НЕСПОКОЇ.

МАНІЛЯ. — „Кальорумс", себто члени релігійної секти, яка фанатично ставить опір законам, підняли бунт в місті Тайюґ. Поліція вбила 11 повстанців, 31 осіб взяла в полон, а решту розіґнала.

ПОМЕР НАТАН ШТРАВС.

НЮ ЙОРК. — Помер Натан Штравс, літ 83. Був він широко відомий не тільки в Америці, але й у широкім світі задля своєї гуманітарної діяльности. Був це німецький Жид, котрий прибув до Америки малим хлопцем і тут доробився торговлею величезного маєтку. Маючи гроші, розпочав велику гуманітарну діяльність, присвячену головно опіці над дітьми. Штравс завжди говорив, що хотів би вмерти бідним, але задоволеним з того, що робив іншим добре.

ШО ГОТОВ ПРИБУТИ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Джордж Бернард Шо, відомий англійський письменник, пише й богато говорить про Америку, але ще ніколи її не бачив. Петрик Ферел, директор „Айріш Тієйтер", подає, що йому вдасться на протязі цього року спровадити Шо до Америки.

КАРДИНАЛ ПРО НЕВДОВОЛЕНИХ.

БОСТОН. — Кардинал О'Конел виголосив до 3,000 членів „Голи Нейм Сосаєті" промову, в якій скритикував отих вічних невдоволених, котрі підкопують усі уряди і є причиною неспокою світа. До тих невдоволених зачислив він рівнож і тих, що завжди підкопують усяку роботу й думають, що раціональним є тільки те, що вони знають і бачать.

ІТАЛІЙСЬКА АРМАДА В БРАЗИЛІЇ.

БАГІЯ (Бразилія). — Сюди прилетіло 11 плаваючих літаків, які недавно перелетіли полудневий Атлянтійський океан. На чолі цеї ескадри стоїть ґенерал Італьо Бальбо. Ґенерала й летунів повитали великою овацією.

ПОШИРЮЮТЬ ПАРКИ.

ОЛБАНІ. — „Адирондек Парк", дика гущавина, якої лісний характер заґарантований стейтовими законами, зістане побільшений на 1,550,000 акрів. Досі виносила величина цього парку 3,054,000 акрів.

24 СТЕЙТІВ ЗА ЗНЕСЕННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Генрі Г. Корен, президент „Асосієйшен еґенст ди Прогибішен Амендмент", видав заяву, в якій доказує, що вже тепер є 24 стейтів, які є за знесення прогибіції. Він каже, що ще треба здобути 12 стейтів, що станеться на протязі двох слідуючих літ.

ПРОГИБІЦІЯ І ЗДОРОВЛЯ.

НЮ ЙОРК. — Ернст Черинґтон, ґенеральний секретар „Ворлд Ліґ еґенст Алкоголізм", доказує, що завдяки прогибіції вратовано від 1920 р. життя принаймні 200,000 людям.

НАСЕЛЕННЯ БУДЕ ОГРАНИЧЕНЕ.

Професор Джулін Гокслі, англійський біольоґ, котрий тепер перебуває в Филаделфії, твердить, що в слідуючім століттю Ліґа Націй займеться справою ограничення населення світа.

ТАКОЖ СЛАВНИЙ.

Кат Брумарський приїхав із Праги до чеського міста Знаїма, де мав повісити одного вбивника. Перед готелем, де замешкав кат, зібралася велика товпа жінок, де запросили ката дати їм на памятку свій автоґраф. Брумарський виявив себе як джентельмен і дав 300 жінкам свої візитівки з власноручним підписом. Кат сказав у розмові з жінками, що відколи він обняв посаду ката, дістав аж 6,000 любовних листів та подружих оферт і що жіноцтво дуже ним інтересується.

ЗБИТОЧНІ НІМЦІ.

АТЕ подає, що на польсько-німецькім кордоні коло Квідзиня невідомі особи зірвали польського орла і перенесли на німецьку територію до Бішофсверди, де під орлом написали по німецьки: „Ми вже тебе маємо досить!"

МЕТАМОРФОЗА НАШИХ МОЛОДИХ ПОЕТІВ.

Свого часу син Миколи Вороного, Марко, виступив у „Літературно-Науковому Вістнику" із своїми віршами, які навіть звернули на себе увагу, а національний літературний світ бачив у Марку Воронім одного із „своїх". Минуло заледви пару літ, а тойже Марко Вороний містить у „Пролетарській Правді" своє величезне віршище „Міжнародня Ніч", у якому зайвий раз заповідає всесвітню революцію та грозить пальцем у черевику „гнилій Европі" й усім интервентам, які на його думку не мають іншої роботи, тільки й думають, якби знищити СРСР.

ЖІНОЧА ЦІКАВІСТЬ.

До Лондону приїхав відомий французький виконавець пісень та фільмовий артист, божок жіноцтва Маврикій Шевалє. Театр, де мав цей артист співати пісні, заповнився публикою по береги, а перед входом до театру товпилось може 2,000 дівчат і дам, які не могли дістати білету і хотіли бачити своє божище бодай перед театром. Коли Шевалє надїхав автомобілем, жіноцтво залило всі входи до театру, приневолило поліціянтів зійти зі сходів і натовп був такий страшний, що дві ґімназистки зімліли і їх відвезено до лічниці, а одну старшу даму стратовано ногами на смерть. Коли артист входив до театру, то жінки привитали його такими ентузіястичними і пискливими окликами, що Шевалє говорив потім жартом: „Від того крику мене болять вуха і я готов оглухнути через свої поклонниці".

БОЛЬШЕВИКИ ВБИЛИ 100,000 МИРНИХ КИТАЙЦІВ.

Китайський уряд повідомляє, що по його відомостям большевики в провінції Кіянґсі, за час свого короткого панування, змасакрували 100,000 Китайців, переважно бідноти. За шість тижнів комуністи спалили 124,000 домів і наробили шкоди на 300,000,000 мексиканських долярів. Звірств, які виявили червоні банди, годі навіть описати.

ВІД ДЕНАТУРОВАНОГО СПІРТУ ВМЕРЛО 6 ЛЮДЕЙ.

У Соснівці (біля Кремінця) господарі на прийнятті пили горівку, зроблену з денатурованого спірту, приправлену медом. Наслідком того чотирох людей і господар померли. — У Заліссі (пов. Кремінець) при обіді в М. Бабака гості пили денатурований спірт, заправлений вишневим соком. Господар помер, а гості Сапіга і Бойко вмирають.

КОЛИ ДІТИ ЧИТАЮТЬ КНИЖКИ ПРО РОЗБІЙНИКІВ.

Учень 3. ґімн. кляси в Целендорфі під Берліном, 14-літний Ганс Розенберґ, не любив шкільної науки, але любив від ранку до ночі читати книжки про розбійників, детективні романи і т. д. Під впливом цієї літератури він сам забажав бути розбійником і вкравши в батька револьвер, причаївся в коридорі свого учителя Бера й чекав на свою жертву. Коли надійшла жінка вчителя, він крикнув: „Руки догори!", стрілив до неї і легко поранив, після чого втік на вулицю. Його арештовано і він признався, що начитавшись багато про розбійників, був так опанований бажанням стати розбійником, що не міг спати, ні їсти, ні вчитись, а вкінці рішився спробувати розбійницьких здібностей, та вибрав собі жінку свого, навіть любленого вчителя, за предмет розбійницького нападу. Підчас виконання цього нападу хлопчина був переодягнений за Індіянина.

ДІТОЧА ФАНТАЗІЯ.

Дочка багатого землевласника Ванда Шнайдер була на похороні своєї шкільної товаришки, яка згинула в полумях пожежі батьківського дому. Величавий похорон, білий караван, численна публика і плач родичів та безліч вінків на трумні, все це так подобалось 10-літній Ванді, що вона зітхала сумно і кілька разів заявила родичам, що бажалаб умерти так, як її приятелька й мати таку похоронну параду. Родині сміялися з наївних слів Ванди і вважали їх за жарт чи діточу химеру, на яку не слід звертати уваги. Але Ванду опанувала думка про величавий похорон так сильно, що одного дня, коли родичів не було дома, вона облила себе бензиною, підпалила суконку сірником і справді згинула в полумях так, як її товаришка, та мала такий же гарний похорон з караваном, квітами і сльозами родичів, як і її приятелька.

НІМЕЦЬКИЙ УЧЕНИЙ В КИЇВІ.

До Києва приїхав німецький дослідник народної творчости, Ганс Ремер. Він зібрав на Україні багато народніх пісень, чимало матеріялів про народню творчість Українців, про весілля, гулянки і хороводи. Ганс Ремер залишається на Україні довший час.

ОВОЧІ НУЖДИ.

У Відні, в XIII. окрузі мешкав з жінкою і дитиною робітник Карло Лішка. Від довшого часу він був без праці, не було грошей не тільки на шматок хліба, але і на заплачення чиншу. Власник дому Бавер кілька разів лаяв свого льокатора і грозив, що викине його з дому, якщо не заплатить за помешкання. Коли домовласник докучав Лішці щораз то більше, зденервований робітник застрілив у ночі жінку, дитину і сам себе. Жертви нужди похоронено, а домовласник віддав кімнату багатшому льокаторови.

КОРОЛЬ ХОЧЕ МАТИ СИНА.

Шведський зоольоґ Броман вибрався в подорож до середущої Африки і відвідав короля одного муринського племени. Король якраз мав сильний біль голови і Броман дав йому зажити 2 таблетки аспірини. Король зараз видужав і вважаючи цього шведського вченого всесильним чародієм, іменував його своїм придворним лікарем, думаючи, що Броман вилікує аспіриною всі його недуги, які тільки йому трапляться. Король муринів був бездітний, а бажаючи конечно мати престолонаслідника, просив Бромана дати йому такий лік, щоб він міг мати сина. Учений зоольоґ відповів, що він має тільки аспірину, може лікувати нею простуду, біль голови, зубів, але на неплідність аспірина не помагає. Король так розсердився, що попав просто в шал і заґрозив, що як Броман не дасть йому, або його жінці лікарства, яке дозволилоб прийти на світ престолонаслідникови, то він його убє. Застрашений „чудотворець" Броман мусів уночі втікати з муринської столиці і тепер він у Стокгольмі описує в ґазетах свою пригоду.

ЗЛЕ БЕЗ РОЗВОДУ, АЛЕ З РОЗВОДОМ ТЕЖ НЕ ДОБРЕ.

Друкарський складач Ріман із Ляйпціґа жив із своєю жінкою в незгоді і вкінці рішив узяти з нею розвід. Якийсь час вони жили окремо, але згодом Ріман відчув, що хоч його жінка сварлива, то всеж він таки любить її і що без неї йому ще важче жити ніж з нею. Він пішов до дому розведеної жінки і просив вернутись до нього. Жінка відповіла, що не думає вертатись до чоловіка, який щойно прогнав її від себе. Коли Ріман приходив до жінки кілька разів, це спикрилось їй і вона вкінці просила його замкнути двері з другого боку. Огірчений чоловік стрілив до жінки, смертельно ранив її, а потім сам застрілився.

ЛЯЦЬКА ПОЛІЦІЯ БЄ Й ПОЛЬСЬКИХ ПАТРІОТІВ

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Доказом цього, як ляцька поліція поводиться з арештованими, може бути те, що пише в одному з останніх чисел „Ґазета Косцерска". Вона передає докладно, як комендант місцевого постерунку, Барбачик, побив редактора Мехлінського. Арештованого редактора привели на постерунок, де Барбарчик почав бити його в лице, в груди, лаючи його найбруднішою лайкою та все приказуючи: „Досі ми глядили на вас крізь пальці, тепер усе скінчилося!"

На знак Барбарчика поліцаї, що стояли позаду Мехлінського, кинулися на нього та били його по голові, маневруючи так, щоби битий не бачив, хто його бє. Поліцай Стабровський вдарив кілька разів редактора в лице, покалічив йому очі та лице. Редактор Мехлінський хотів утікати, та двері були зачинені. Потім відчинили двері до другої кімнати. Там була лавка й ґруба тростинова палиця.

Тому, що редактор Мехлінський не хотів добровільно йти до тієї хати, то його штовхнули туди силою, так, що усім своїм тілом ударився об важку лавку, аж вона перевернулася. Впав біля лави й сам редактор та почав благати, щоб його не били. Та не помогло нічого.

Заткали йому уста, а потім почали бити його палицею так сильно, що на всьому тілі лишилися великі синці. Притім закинули йому на голову його ж футро так, що він мало не вдушився. Після побиття заявили йому, що тепер може йти до суду, чи до прокуратора, куди хоче. Та це йому нічого не поможе, бо поліція крита і їй нічого за це не буде. Це йому лише невелика научка, щоби забирався подалі з цієї місцевости, а коли не забереться, то буде битий ще дужче.

Отак польська поліція поводиться з польськими редакторами. Та не можна навіть собі уявити, як вона поводиться з українською інтеліґенцією, студентами та селянством. Це один з невеличких зразків польського варварства. Досі в Галичині по „пацифікації" не припинилися масові арешти й польська поліція пакує до вязниць та тягає на постерунки кождого дня сотки Українців, де кождого з них стрічає доля ще гірша, ніж скоштував редактор Мехлінський.

ЗАЛЄСЬКИЙ ГРОЗИТЬ НАЦІОНАЛЬНИМ МЕНШИНАМ.

ВАРШАВА (Польща). — В сенатській комісії по закордонним справам міністер справ заграничних, Залеський, заявив, що Польща буде всією силою протестувати в Лізі Націй проти того, щоби справу національних меншин у Польщі вживати для піднесення справи ревізії польських кордонів. Польща нізащо не згодиться на відібрання від неї Горішнього Шлеську.

Далі міністер говорив, що втручення сусідніх держав у справу трактування Польщею своїх національних меншин лише погіршує становище тих меншин. Польща, мовляв, сама старається розвязати справу меншин в її межах як найліпше й прикладає до того всіх старань.

НІМЕЧЧИНА МОЖЕ ПОКИНУТИ ЛІҐУ НАЦІЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Всі німецькі політичні кола з нетерпеливістю чекають засідань Ліґи Націй, на яких буде піднесена справа переслідування Польщею Німців, котрі опинилися в її межах. Праві політичні кола грозять, що коли Ліґа Націй не видасть задовольняючого Німеччину рішення в цій справі, то вони будуть домагатися в райхстаґу, щоби німецьке правительство заявило вихід з Ліґи Націй.

Навколо цього питання тепер точиться завзята політична боротьба й ведеться широка пропаґанда за підтримку такого ставлення правими колами справи відношення до Ліґи Націй, коли вона не задоволить справедливих домагань Німеччини. Тому становище міністра справ заграничних, Курціюса, який тепер обїздить прикордонні з Польщею землі Німеччини, на засіданню Ліґи Націй буде дуже тяжке.

КНЯЗЬ ВАЛІЇ ІДЕ ҐАНДЛЮВАТИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Всі торговельні фірми дуже зацікавлені поїздкою князя Валійського до Арґентини. Вони сподіваються, що після відвідання князем Арґентини з нею почнеться жвава торговля Анґлії. Тому з князем тепер роблять наради ріжні представники торговлі й промисловости та дають йому свої поради.

З собою князь повезе анґлійські літаки, ґумові вироби, сталеві й т. п. Це все має бути зразками для арґентинських покупців.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА:
Three cents a copy.	Поодиноке число три центи.
One year .... $ 7.00	На рік .... $ 7.00
Six months 0 3.75	На пів року .... $ 3.75
Three months .... $ 2.00	На три місяці .... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сіті і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months .... $ 5.00	На пів року .... $ 5.00
Three months .... $ 2.75	На три місяці $2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСТАННІЙ МІСЯЦЬ КАМПАНІЇ

Події в старім краю заабсорбували всю нашу увагу. Говорять про це наші люде в приватних домах, на ріжних сходинах, вічах і концертах. І придумують всілякі способи, як би то загоїти рани польських звірств. Це зовсім зрозуміле й природне, бо поза загально національний і людський сентимент, кождий з нас має в краю рідних чи знакомих, котрі впали свіжими жертвами ляцького дикунства.

Але саме та акція для оборони рідного краю повинна звернути нашу увагу на справу, яка на перший погляд не має нічого спільного зі старим краєм, а на ділі являється підставою такої оборони в майбутньому.

В численних протипольських демонстраціях ми бачили богато нашої дрібної дітвори, ми бачили навіть поважне число тут роджених протестуючих дівчат в українських строях, але молодих, тут роджених хлопців було дуже а дуже мало. І так воно є, що поки ще наші діти малі, то їх видно на концертах і походах, бо їх затягнуть туди учителі або родичі. Але коли підростуть, тоді відтягаються від нашого життя.

Вправді ми маємо хори і ріжні молодечі клюби й товариства, які намагаються зарадити тому лихови, але все те не є трівке, а многе щойно в стадії творення. Зате маємо одну організацію, яка стоїть на трівких основах, яка держить при собі членів десятками літ, виховує їх в національній карности і солідарности й піддержує сентимент для старого краю. Отою організацією є У. Н. Союз, котрий саме тепер закінчує тримісячну кампанію за приєднування наших дітей до Союза.

Хто тільки трохи серіозніше застановиться над майбутнім нашої організації й тими відносинами, які уложаться між нашими дітьми і тим рідним краєм, з якого ми вийшли, той зрозуміє, що кампанія У. Н. Союза за приєднування дітей не є конечністю тільки для У. Н. Союза, але й для цілої нашої іміграції. Памятаймо, що то, що є в У. Н. Союзі й що виховалося під його впливом, поносить сьогодні львину часть обовязку допомоги рідному краєви. І так залишиться надалі. Майбутнє нашої іміграції буде можна судити по тім, яким остане У. Н. Союз. А Союз буде таким, яким будуть ті діти, котрих впишемо до Союза й яких Союз виховає. Не буде дітей у Союзі, загине У. Н. Союз фізично, а національно загине вся наша іміграція. І це треба мати на увазі тому нашому патріотичному поколінню, котре сьогодні говорить ще любовою до свого народа й до рідного краю. Ота любов наказує нам вписати негайно своїх дітей до У. Н. Союза.

М. Ніцкевич.

ЧЕСЬКИМ КРАЄМ

Ранною весною, як тільки тепле сонечко пригріє землю, у всіх еміґрантських кольоніях в Чехії: в Празі, Подєбрадах, Пшібрамі, Брні і т. д., де тільки осіли українські політичні еміґранти — студенти, починається замітніший рух. Надходить час, коли є можливість заробити при сезонових роботах, головно при будові доріг, що рік річно направляються і нановo будуються з величезним накладом сили і капіталу. Великі, гарні блискучі вальці на всі боки розходяться від Праги на те, щоб ціле літо флеґматично і певно ходити взад і вперед по гостинцях: вирівнювати матеріял, що люде кладуть йому під колеса.

Гарний час! Розїзджаємося всі на всі боки з веселими відважними обличчями, щоб з лопатою в руках заробити декілька корон, відпочити від вічної журби за кожний обід та вечерю, не говорячи вже про сніданки, бо більшість наших студентів еміґрантів не снідає.

Наші студенти попадають в ріжноманітне товариство чеського, словацького і нашого українського підкарпатського робітництва. Ріжноманітність складу робітництва означилась особливо цього року ще й у другому напрямку. Цього року, в звязку з безробіттям, вийшли на сезонові роботи шевці, кравці, машиністи, торговельні аґенти і т. д.

Гарна Чехія. Гарна зі своїми невеликими, протяглими залісними горами, зі своїми богатими, врожайними полями, з величезними ставками. Гарно тут і весело почуває себе наш збідований за зиму еміґрант-студент. Нові враження, нове життя, цілком нове під усіми оглядами.

Дивимось, а там денебудь опадалік від головної маси робітників працюють разом Українці еміґранти з Підкарпатцями. Темні, затуркані, боязливі вони. Нераз не знають, як село їх називається, не знають, коли вродилися...

Коли спокійно, ніхто над карком не стоїть, то є можливість повільніще працювати з таким Лемком, Бойком, або й Гуцулом. Ці останні горді, свідомі свого я, але перші! Жаль на них дивитися, брудні і голодні. За куском сухого хліба видержують цілий день, бо „домів хоч сто корун" треба післати (при тижневому заробітку в 130 до 140 к. ч.).

Балакаєш з таким Лемком або Бойком довго, довго від ранку нераз аж до самого вечора. А вся цілоденна розмова зводиться до одного: „у внас і у вас все однакове". „І не тільки у нас і у вас, але аж туди під Чорне море, під Кавказ усе однакове — один український народ."

„Ая"—флеґматично й недовірливо заявить Підкарпатець.

Оповідають багато про біду у себе вдома, про надужиття чеської адміністрації, про брак хліба, про виливи потоків, про дикого страшного звіря і тяжко зітхають.

Оповідають і про свою роботу на Чехах.

Ось вирубували торік велику площу ліса під військову стрільницю біля Драгліна(округ Пшібрам). Приїхали туди зі своїми возами і кіньми, або й тут покупили, а рідко хто виїхав з кіньми і з возом, а з грішми то майже ніхто. „Пани обдурили". Недоплачували, недораховували, а ще й до того на місці праці кантину з горівкою і з їжою поставили. До міста далеко, то і мусіли там купувати, там дорого беруть, як за рідного брата. Бунтувалися наші кілька разів, та що зробиш, коли ми „хлопи", а над нами „пани".

Сумно й довго оповідали. Просвітку не бачать перед собою і тільки глибоко, глибоко зітхають, що не мож світа перевернути.

На роботу на Чехи прийдуть, мало заробляють, а ще й до того найтяжшу роботу дістають. У воду і болото, в асфальт-смолу, що цупко чіпляються до одежі і взуття, усе нашого Русина пішлють. А за нашими то вже на чергу приходять Словаки. Такі самі бідолахи, як і наші, але вони в кращому положенню, хочби тому, що договоритися з Чехами можуть.

І так цілими днями, тижнями, місяцями оповідає Кубанець Бойкові, Полтавець Лемкові і т. д., і т. д. про свої болі, про свою біду. Слухають один одного, просто заслухуються, а тим роблять велике діло, діло соборности.

Але не тільки з одними Чехами, Словаками, Закарпатцями приходиться тут стрічатись. Буває при роботі богато і „русскіх", впертих, гордих на свою вищість, на своє „славне минуле".

Зведуть обставини і з „русскімі" балакаєш і так само з ранку до вечора, але з цими інакше: рвучко, поденервовано, застережливо.

Зустрівся я з одним „русскім" доктором прав, що зі своїми роговими окулярами, в своїх спортових черевиках комічно кидав цілими днями лопатою. Мусить же винайтися якась потіха і обектом для такої потіхи цього літа став доктор. Сміялися з нього всі: і старі і молоді і начальство і підвладні, але головне — нічим не перейматися...

Балакаємо звичайно про Україну й українську державність. Тема пекуча — мимоволі до неї тягне!

— А я, знаєте, таки не вірю, щоб українська державність повстала, а особливо затрималась.

— Чому? питаю я.

— Бо ми її зметемо з лиця землі! — заявляє певно доктор.

— Добре. Але якими силами? Раніш Росія воювала силами головно українськими, козацькими і кавказських народів; ну, а тепер ці всі сили силою факту проти вас.

Задумався доктор. Думає довго, а нарешті напів серіозно, напів жартом відізвався:

— „В'ятскіх пошльом! Ото такая сволочь, которая служіла царю, большевікам і нам будет служіть".

Боже помагай.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Всім, що питалися за подавання національности на горожанських паперах. — Українець, що вибирає горожанські папери, повинен подати себе за Українця в рубриці „рейс". Се йому вільно зробити, хочби в списі національностий („рас") на блянкеті не було Українців.

BRITAIN AND POLISH OPPRESSION

Not Sufficient Ground for Action.

In the House of Commons yesterday, Mr. BARR (Lab. Motherwell) asked the Foreign Secretary if he had considered a statement, signed by 82 members of Parliament, asking him whether he would use his influence towards the release of political prisoners in Poland and whether he would raise the question of the Ukrainian minorities in Poland as a member of the Council of the League of Nations; and could he say whether he would take any action on the lines of the statement?

Mr. HENDERSON: I have received a copy of the statement referred to; and have given it my careful consideration. I cannot undertake to make any general representations to the Polish Government in favour of the release of political prisoners, since I have not sufficient ground for such intervention in the internal affairs of another country. As regards the Ukrainian minority, I understand that petitions have been presented in due form to the Secretary General of the League, and these, with the observations of the Polish Government, will be carefully examined. I trust that these observations will be received in time for the matter to be dealt with during the next session of the Council of the League in January.

(*Manchester Guardian*, Thursday, December 18, 1931

EASTERN GALICIA.

Two separate accusations of misgovernment made against the Polish Government by important national minorities will come before the League Council in January. The complaints of the German minority are sure of investigation since the German Government has made itself their spokesman. No such certainty exists in the case of the Ukrainian minority, numbering several millions, who live in Eastern Galicia. And yet, as the new evidence we publish this morning from Miss Mary Sheepshanks shows, the treatment of them has been far more brutal. The Women's International League sent two representatives to investigate on the spot the conduct of the Polish Government, which had been charged with letting a rough soldiery loose on the contryside to terrorise the inhabitants irrespective of their varying political opinions or possible implication in cases of rickburning and the like. The report which Miss Sheepshanks and her fellow-investigator have brought back fully confirms the account of these outrages already published in the "Manchester Guardian." It is clear that things have been done in Eastern Galicia which ought profoundly to trouble the conscience of Europe. England, as a party to the Polish Minority Treaty, is under a direct obligation to see that the rights which that treaty guaranteed are respected in practice. There is perhaps a tendency to sit back comfortably and fancy that the League's machinery functions automatically. This is quite untrue. Those minority petitions which are in due order are examined by a Committee of Three, whose function may be compared to that of a police court magistrate in deciding whether there is a case for trial. But there the matter rest unless some member of the Council cares to incur the odium of bringing the petition before the whole Council. Only the full Council can give redress, and the Council cannot move unless its attention is drawn to the matter by one of its members. In the case of the German minority the German Government has come forward to secure a fuller and more satisfactory hearing than the secret, interim investigation of the Committee of Three. The Ukrainians, on the other hand, have as yet no such friend at court, although the facts already known are sufficient to make it plain that their wrongs deserve the fullest possible inquiry. Will not the British Government stand sponsor for them at Geneva? Sush action would not commit us to the view that all their complaints were necessarily justified but merely to the opinion that they ought to be investigated.

(*The Manchester Guardian*, Monday, December 29, 1930).

П. В. Котович.

З СУЧАСНОЇ ДІЙСНОСТИ НА УКРАЇНІ

(Спостереження очевидця).

(1)

Пробували большевики закріпити робітників до підприємств, заборонили перехід з фабрики на фабрику, тоб то завести й у промисловости теж кріпацтво, що й на селі. До цього часу це їм не вдалося, і я певен, що їм це не вдасться.

Я вже хочу, п. п.. перейти до настроїв робітництва. Але тут виникає запитання: а деж індустріялізація, будівництво велетнів-заводів, фабрик? Я не бачив цього, пп. На Дніпрельстані я був, але там ще нічого не збудовано. В ґазетах читав, на фотоґрафіях бачив, аме будівництва, великого будівництва, принаймні на Україні, нема. От щодо проектів, на це вони майстри. В Москві, напр., улаштовувались цілі диспути про майбутні соціялістичні міста. Боже, як там добре буде!

• • •

Так отже, про настрої робітництва. В Донбасі, висловлюючись по большевицьки, ряди пролетаріяту страшенно засмічені. Бувший непман, чи куркуль, уже через те, що він „бувший", є заклятим ворогом большевиків, це елемент деклясований, якому „тратити нема чого, хіба кайдани". Що стосується до т. зв. кадрового пролетаріяту, то він скоріш ворожий. ніж опозиційний до влади. **Вірити в те, що в СРСР будується соціялізм, або в близьку міжнародню соціяльну революцію, вважається ознакою дурної голови.** До партії пролетаріят тепер майже зовсім не йде, партія росте на рахунок люмпенпролетарів і всяких темних елементів, що хотять стати каліфами бодай на годину.

Коли я скажу, що пролетаріят шкодує за своїми колишніми господарями й бажає їхнього повороту, то цим я абсолютно не згущу фарб, це буде відповідати правді. Цим істотно відріжняєдься настрій робітництва від настрою селян: **селяне не хотять віддати і не віддадуть землі поміщикам, тоді як робітники радо вітатимуть на своїм заводі капіталіста.** Що правда, ці настрої не перешкаджають робітникам бути троцкістами, і, що вже здається зовсім парадоксом, антисемітами. Підчас цьогорічних першотравневих демонстрацій в Одесі було розповсюднено масу портретів Троцького. Троцкісти намагались говорити з трибун, але сталінці їх стягали звідтіль. Перед і після 1. травня були масові арешти.

Міська вулиця є цілком проти большевиків. Від деякого часу ГПУ не переводить зовсім арештів на вулиці, бо це викликає небажані ексцеси; арештують тихенько в ночі.

В Донбасі йде вперта боротьба між зайшлим елементом і українським робітництвом. Адміністрація охотніш бере зайшлих робітників Росіян чи Білорусинів, продовжуючи цим стару русифікаторську політику. Адміністрація пояснює цю політику бажанням радикально боротись з плинністю робочої сили. Між Українцями й чужинцями виникають часто бійки, міліція й військова охорона примушені, для встановлення порядку, іноді вживати навіть огнепальної зброї. В суперечках з Москалями Українці робітники загрожують закриттям кордонів.

Перед тим, як перейти з осібна до інтеліґенції, я хочу сказати кілька слів взагалі про людей найманої праці, про матеріяльне їх становище. Учитель дістає 54 карб. на місяць, урядовці від 40 до 200, робітники від 60 до 250, виключаючи й кваліфікованих майстрів. Хлібна пайка, яку дістають всі в місті, звичайно, крім позбавлених у виборчих правах, — 300 до 600 гр., крім того в кооперативах, таксамо в нормах пайки, можна дістати крупи, картоплю, солоні огірки, іноді лише гнилого селедця та мікроскопічну порцію олію. Мяса, масла, сала не дістанете.

Оповідають такий анекдот: „В раднаркомі в Москві хотіли знищити літеру „М", бо й справді навіщо вона? Муки нема, мануфактури нема. Москву можна назвати, ну, Сталінград, але ні, є вже; ну, Сталіно, таксамо є; ну, Пятирічкою, чи як там, але як ви перейменуєте Мікояна? Отож літера „М" завдячує своє існування одному Мікоянови.

Зпід поли дещо ще можна купити, але ціни! Олій 3 карб. фунт, масло 5 к. фунт, сало 4 к., мука 20 до 25 к. пуд, цукор 1 карб. 50 коп. фунт, мило... туалетним милом селяне перуть собі сорочки. Мила іншого зовсім нема. Ціни, які я оце подав, з червня, а тепер вони піднеслися вгору, це без сумніву. Такі ціни навіть не кождому комуністови доступні, а не то якомусь громадянинови.

• • •

Інтеліґенція абсолютно безправна; її праця оплачується найнижче, вимог до неї найбільше. Всі громадяни „соціялістичного раю" стероризовані в найвищій мірі, але інтеліґенція має нещастя бути постійним обектом чекістського терору. Мені, наприклад, здається, що кождий поодинокий інтеліґент ніколи не виходить з поля зору ГПУ. Ви боїтесь не тільки свого товариша, знайомого, колеґи, але нераз власної тіні.

Відплачує інтеліґенція большевикам: призирством. Ніколи ніде ще ніхто з таким призирством не ставився до влади, як ставляться на Україні тепер. Ви берете до рук „Правду" і відчуваєте, що ваші руки забруднились, вам інстинктивно хочеться їх зараз помити. При всьому тому інтеліґенція опанувала добре большевицьку фразеольоґію, і нею, як димовою завісою, боронится, наскільки може, перед безглуздим терором узурпаторів.

На цім місці я мушу застеґтись від закиду, що я свої власні настрої передаю як настрої цілої інтеліґенції. На жаль, щоб розказати це в такий спосіб, аби правдивість моїх лів не підлягала сумніви, я мусів би розказати про цілий ряд тих обставин, які підсумовуючи, я прийшов до цього переконання. А цього, зі зрозумілих причин, публично я сказати не можу.

Інтеліґенція радіє з кожного большевицького неуспіху, що тепер у них, у большевиків, самі неуспіхи. Виходилоб, що інтеліґенція живе в самих радощах. Але справді ні: інтеліґенція радіє з неуспіхів, хоче їх, але й боїться їх, бо знає, що їй доведеться за них відповідати.

Езоповщина, мова натяками, набула загального розповсюдження. Її розуміють і вживають селяни, не говорячи вже про інтеліґенцію чи робітництво.

(Дальше буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ПРИЄДНУЙТЕ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали екзекутивного комітету У. Н. Союза з дня 25. жовтня 1930 р.,

отсим проголошується

ВЕЛИКУ ТРИМІСЯЧНУ КАМПАНІЮ

ОРҐАНІЗУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ЛИСТОПАДІ І ГРУДНІ 1930 РОКУ І В СІЧНІ 1931 РОКУ.

Приєднуйте дітей до своєї рідної організації. Підготовляйте своїх наслідників. Будуйте свою організацію на користь і славу собі та свому поколінню. Скріпляйте свою національну твердиню, У. Н. Союз в Америці, на пожиток і славу свому поневоленому Народови.

В ріднім нашім краю вороги нищать наші національні і культурні здобутки. Браття й Сестри наші, хоч знаходяться в крайній нужді і розпуці, не піддаються, але знищене відбудовують. Тому й нам, хоч пригнобленим навислими хмарами економічної кризи і страхіттям безробіття, не слід піддаватися, тимбільше, що тут не про відбудову, а лиш про розбудову свого національно-культурного здобутку розходиться.

Покажім, кому слід, що свідомість національна і культура наша сильніші ніж брутальна сила наших ворогів, та що ми сильно зорґанізовані не лиш по їх „кресах", але по цілому світі і тому скорше чи пізніше належне собі місце між культурними народами мусимо здобути.

Хай по тримісячній отсій кампанії не лишиться ніодна українська дитина в Злучених Державах, котра до цеї організації не належалаб і не ступалаб слідами батьків у розбудові цеї твердині в дальшу користь собі і свому поколінню, на глум ворогам, а на славу Україні!

МИКОЛА МУРАШКО, гол. предс.;
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рек. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ ПРОГУЛЬКИ ВЕТЕРАНІВ ДО РІДНОГО КРАЮ.

В своїм часі порушив я на сторінках української преси справу прогульки американських ветеранів українського роду до старого краю. Я думав, що та справа викличе загальну дискусію, але на разі крім ветеранів, гром. Сярчинського з Филаделфії і Яремка з Кенсас Сіти, не чути було ніякого голосу в цій справі.

Спитаю, що за причина? Правда, що живемо в важких часах, але й правда те, що мимо тих часів корабельні лінії стверджують, що цього року виде з Америки до Европи на відвідини більше людей ніж минулими літами. Навіть на Україну вибирається спеціяльна студентська прогулька з самих Американців. Більшість подорожуючих це люде небогаті, котрі їдуть звиджувати чужі краї з цікавости, щоби набрати знання і пізнати світ і людей, а многі ще й тому, що хочуть побачити ті землі, з яких вийшли їх родичі. Особна ветерани їдуть звидіти ті місця, де полягли їх товариші по зброї й де вони самі боролися.

Я знаю, що грецькі ветерани вже зробили дві прогульки до Греції. А як вони відносяться до свого краю, то видно найкраще по тім, що на 117 грецьких ветеранів в їхній організації в Ню Йорку є 86, котрі народилися в Ню Йорку, а зачисляють себе до ветеранів грецької народности. Оті ветерани їздять дуже часто до Греції й там женяться, та ще й тим гордяться, що вони не мішаються з чужими народностями.

Тільки одні наші ветерани не дуже цікавляться справами відвідин рідного краю, а головно тому, що більшість з них є по чужих організаціях і держиться здалека від українського життя. Але їх треба знайти і притягнути до себе. Прогулька до старого краю могла би їх більше зацікавити старокраєвими справами і піднести їхні національні почування. Тесаме відноситься не тільки до ветеранів, але й до американської молоді українського роду.

В тій справі одержав я ще листа від гром. Василишина з Монтреалю і він рівнож привязує велику вагу до таких прогульок. Він каже, що вже агітація за такими прогульками є корисна, бо й вона освідомлює наших людей. Дотого, коли люде їдуть разом у більшім числі, то кошти менші й вигоди більші. А що так є, можна довідатися від Закарпатських Українців, котрі влаштували таку прогульку в 1928 р. Було їх тільки 90 осіб, але прогулька була під кожним оглядом удачною.

Таке пише гром. Василишин, а я ще додам слідуюче:

Іміграція замкнена. З рідного краю до нас не приїжджають свіжі сили. Тому їдьмо звідси відвідувати рідний край і набирати самим свіжих вражінь і свіжої сили.

Волод. Юрківський.
Ню Йорк, Н. Й.

—o—

ПОТРЕБА ВЕТЕРАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

З великою цікавістю і приємністю вчитувався я в ті голоси, які порушували справу організування ветеранів українського роду. Дуже слушну думку підніс о. Н. Левицький, що нам, ветеранам, треба заінтересуватися міжнародною ветеранською організацією „ФІДАК", бо це є впливова організація, яка могла би заважити своїм впливом і на долі наших українських ветеранів в краю, яких Ляхи переслідують.

Знову о. Волощук підніс рівнож важну справу, коли заявив, що американські ветерани можуть мати лекший доступ до уряду, бо цей уряд, котрий висилав їх на війну за оборону певних засад, повинен тепер вислухати їх зажалень, коли Польща ломить ті засади, за які американські ветерани проливали кров.

Все те вказує на те, що нам, ветеранам, треба організуватися.

Павло Запотічний,
2521 W. 33 St., Cleveland, O.

—o—

ТАК ЇМ ТРЕБА!

Жаліються наші большевики, що їх тут і там дещо потермосять на наших вічах. Але я сам переконався на нашім протипольськім вічу, що з ними нема иншої ради. Прийде їх кількох на віче, жертв не дають, з бесідників посміхаються та намагаються на всі лади розбити віче й не допустити до збірки. Наш нарід довго зносив те все мовчки, а тепер терпець урвався. Коли московські запроданці взялися розбивати і протипольські віча, тоді почали вживати до них хлопського параґрафу. І аж той параґраф показався добрим середником.

Громадянин з Гудсон, Н. Й.

—o—

ЩЕ ДАЛІ НАТЯГАЮТЬ НАШИХ ЛЮДЕЙ.

На добру справу проси, благай і переконуй, а не добудеш ні одного цента. А прийде якийсь пройдисвіт, з машинкою до роблення грошей, та добуде не кводри, в тисячі. Таті історії трапляються у нас, на жаль, дуже часто.

А от до нас прийшли такі пройдисвіти і вимантили $3,000 від одної жінки, давши їй за те „брилянти", які не вартують навіть цілого доляра. Жінці тій не хотіли видати в банку такої суми готівкою, а давали її чеком, але жінка наробила крику й каже: я вам готівкою приносила гроші й у готівці мені віддайте. А банк, боячися, щоби жінка не наробила їм клопоту, та щоби люди не думали, що в банку нема грошей, виплатив усю суму. І гроші пропали.

З Картерет, Н. Дж.

—o—

СВІЙ ДО СВОГО.

Всюди голосимо клич „Свій до свого", але часто не придержуються його ті, що цей клич видвигають. От будуємо доми, приватні чи народні, а контракторів наймаємо чужих, хоч є свої. Або маємо своїх контракторів, а вони беруть чужих до роботи, хоч наші робітники голодують. А дуже часто будують наші доми й інституції чужі контрактори з чужими робітниками. Таке я завважую тут у Шикаґо. Чи так має виглядати в практиці клич: Свій до свого?

Безробітний У. С. С.

ПОДЯКА.

Складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза за допомогу в сумі $75, уділену мені з фонду допомогового. Ця допомога є неоціною в моїх тяжких обставинах і в моїй нужді з причини каліцтва.

Григорій Романків,
член 371 від. У. Н. Союза,
Вашингтон, Н. Дж.

З АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО.

UKRAINIAN COLONY OF CITY OBSERVES EVE OF NATIVITY.

Today is Christmas Day on Eastern Calendar, — Worshippers Attend Mass, Sing Carols and Hold Family Gatherings in Woonsocket.

With all the rich symbolism of Eastern Christianity, the Ukrainian colony of Woonsocket observed the eve of the Nativity last night by participating in the Mass of the Shepherds in Ukrainian National Catholic Church, Blackstone street, the singing of carols, and, in family gatherings, eating the traditional meal of Christmas Eve.

According to the Eastern calendar, today is Christmas Day. Rev. V. A. Kaskiw, pastor, will be the celebrant of masses at 8 and 9 o'clock, and of the high mass at 10 o'clock.

Every persons who sat at a table in a Ukrainian home last night was bound by custom to eat a portion of each of the 12 courses — symbolic of the 12 apostles. At the end of the meal, the head of the family took a spoonful of a substance of wheat, poppy-seed and honey, and tossed it toward the ceiling, as the children cupped their hands to catch it as it fell. According to age-old belief, the amount that remains on the ceiling forecasts the size of the comming harvest.

The wheat represents Christ's coming to earth and assuming the form of man; the honey, symbolic of the sweetness brought into human life by His birth, and the joy He brought to it; and the ground poppy-seed is representative of the people of the earth.

During the course of the meal, a candle stood in a loaf of bread. The loaf represented Christ lying in the manger, and the candle symbolic of the star of Bethlehem shining on Him.

At last night's mass, music was furnished by the Ukrainian "Boyan" of 60 voices, directed by Jacob Protsyshyn. Fr. Kaskiw placed the host in the montrance on the altar, where it will be venerated for the next three days. There will be vespers at 7 o'clock tonight, tomorrow night and Friday night.

(The Providence Journal, Wednesday, January 7, 1931).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що надзвичайні збори відбудуться в четвер, 15 січня, точно в годині 8-ій вечір, в товариськім домі. Проситься конечно, щоби всі члени на сі збори прийшли, бо контр. комісія здасть справоздання за мин. рік і буде читання товариського статута. Членів, котрі ще не вписали своїх дітей до Тов. і У. Н. Союза, проситься сего місяця вписати. Сего місяця приймається дорослих членів до Тов. і до У. Н. Союза без оплати вступного. Тож користайте з нагоди поки час, бо завтра щоб не було за пізно. На минувших зборах вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Іван Майка, предс.; Михайло Гримарчук, кас.; Волод. Гурянський, секр.; Н. Кучмій, В. Федьків і О. Цицак, контр. комісія; Л. Олійник, П. Петришин і Г. Храновський, надзирателі хорих; І. Пасвак і Г. Храновський, господаріє М. Лапчак і О. Яськів, прапорщики; П. Ковтун, начальник стягу. — В. Гурянський, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, подає до відома, що на річнім мітінґу 3-го січня вибрано новий уряд на рік 1931: М. Снадик, предс.; Григорій Євусяк, кас.; Іван Ґелета, секр. фін.; Іван Щур, секр. рек.; П. Дубовецький і Г. Гаврилюк, контрольори. Слідуючий мітінґ відбудеться у вівторок, 13-го січня, в годині 7-мій ввечір, під ч. 72 Моріс ул. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої залеглости. Адреса секретаря: John Geleta, 116 Woodward St., Jersey City.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви надіслані до Обєднання в жовтні і листопаді 1930).

Гемтремк, Миш. д. Курчак переслав від Тов. ім. Шашкевича, від. 94 У. Н. С., по $25 на Школу, вязням і УВО. Разом	$75.00
Олієн, Н. Й. д. Базів переслав збірку Тов. Зап. Січ, від. 363 У. Н. С., призначену на боєвий фонд	18.35
Сентрал Фолс, Р. Ай. д. Бенковський переслав дохід з забави, уладженої Тов. ім. Франка, від. 93 У. Н. С., на боєву акцію	25.50
Степлетон, Н.Й. д. Фостик переслав від Бр. св. Арх. Мих., від. 211 У. Н. С., жертву по $10 для інвалідів і УВО, а $5 для сиріт	25.00
Болтимор, Мд. д. Приймак переслав від членів Бр. св. Тройці, від. 320 У. Н. С., на боєву акцію	14.50
Честер, Па. д. Новак переслав від членів Тов. ім. Шевченка, від. 156 У. Н. С., на боєвий фонд	10.00
Вилкс Бері, Па. д. Барнас переслав від Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 223 У. Н. С., на Укр. Військову Організацію	10.00
Ормрод, Па. д. Мелета переслав від Бр. св. Николая, від. 124 УНС., жертву на боєвий фонд	15.00
Спрінґфілд, Масс. д. Загайкевич жертвував на УВО $12.50 і переслав жертву В. Сойки $12.50 на УВО і А. Сойки $5 на УВО. Разом	30.00
Дітройт, Миш. д. Хомяк переслав від Тов. ім. Франка, від. 146 УНС., на боєвий фонд	50.00
Клівленд, О. д. Репужинський переслав збірку, призначену на УВО	35.00
Стемфорд, Конн. д. Городиський переслав збірку Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 108 Провидіння, для інвалідів	7.55
Гудсон, Н. Й. д. Лупінос переслав для УВО	10.00
Елизабет, Н. Дж. д. Голубець переслав жертву Тов. Зап. Січ, від. 3 УНС., на УВО	10.00
Пасейк, Н. Дж. д. Беньо переслав від Комітету Допомоги Лемківщині $30 на Дім в Сяноці і $20 на Нар. Дім в Новім Санчи	50.00
Вотервліт, Н. Й. д. Футулуйчук переслав збірку з забави на боєвий фонд	39.21
Маганой Сіти, Па. д. Миронюк переслав від Тов. Зап. Січ, від. 305 УНС., жертву на інвалідів і боєвий фонд по $5	10.00
Нюарк, Н. Дж. д. Присяжний переслав дохід з балю, уладженого Укр. Амер. Гор. Клюбом на УВО	50.00
Ню Кесел, Па. д. Вересюк переслав збірку, призначену на Рідну Школу	4.25
Бриджпорт, Конн. З забави в пп. Підлуцьких на боєвий фонд	10.00
Вестбурі, Н. Й. д. Гладкий жертвував по $2 на Школу, вязнів і інвалідів	6.00
Денбурі, Конн. д. Маркевич переслав збірку від членів Бр. св. О. Николая, призначену на боєвий фонд	6.75
Амстердам, Н. Й. д. Михалюк переслав для УВО	5.00
Болтимор, Мд. д. Семенків переслав на УВО	5.00
Вебстер, Масс. д. Лемешка переслав для УВО	4.00
Йонґстави, О. д. Нановський переслав від Бр. св. Арх. Мих., від. 140 УНС., на Школу $4, інвалідам $4, Сиротам $3, УВО $5 і на Сиротинець в Америці $5. Разом	21.00
Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич переслав від Від. О. Д. В. У. ч. 9 на УВО	140.00
Майнерсвіл, Па. о. Ялечко переслав переслав збірку з представлення „Свекруха Євдоха", заходом Укр. Правосл. Церкви, на УВО	14.00
Клівленд, О. д. Степанек переслав жертву Тов. Сокіл, від. 336 УНС., на боєвий фонд	15.00
Клівленд, О. д. Попович переслав збірку на боєвий фонд	13.85
Клівленд, О. д. Лозівський переслав збірку на УВО	30.00
Ґлестонбурі, Конн. Н. Н. жертвував на боєвий фонд	10.00
Озон Парк, Н. Й. д. Кішенюк жертвував на УВО	5.00
Гемпстед, Л. Ай. дд. Матієв і Попадюк жертвували на УВО по $5	10.00
Ню Брітен, Конн. д. Тимчишин переслав жертву на боєвий фонд УВО	10.00
Милвил, Н. Дж. д. Романюк переслав на УВО	10.00
Майнерзвіл, Па. Від. 78 УНС. на УВО	5.00
Аліквіпа, Па. д. Ревть переслав збірку на боєвий фонд	50.00
Медісон, Ілл. д. Кондрат переслав дохід з балю і представлення на УВО	25.00
Ню Йорк, Н. Й. д. Мелещук переслав збірку на боєву акцію	30.25
Клівленд, О. д. Сподар переслав збірку з хрестин в пп. Шийка на УВО	11.25
Акрон, О. д. Сорока переслав жертву Бр. св. Духа, від. 295 УНС., $25, і збірку членів $17.50 на боєвий фонд	42.50
Клівленд, О. д. Сподар переслав жертву Бр. св. Вас. Великого, від. 364 УНС., й членів братства на УВО	43.40
Ню Александрія, Па. д. Шиляк переслав збірку на боєвий фонд	5.00
Клівленд, О. д. Сіка переслав збірку з забави в гром. Гасичака на УВО	9.75
Вилкс Бері, Па. Жертва на УВО	34.10
Дітройт, Миш. д. Кізель переслав жертву Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292 УНС., по $10 на УВО, Р. Школу і Ком. М. Шашкевича	30.00
Джерзі Сіти, Н. Дж. Тов. Українська Січ на УВО	25.00
Болтимор, Мд. Й. Семенків на УВО	1.00
Бейон, Н. Дж. Збірка на балі Дем. Клюбу на УВО	8.35
Нюарк, Н. Дж. Жіноча Січ ім. Бесарабової, збірка на УВО $47.16. Бр. св. Тройці на УВО $25.00. Клюб Українських дівчат на УВО $10.00. З протестаційного віча на УВО $1,000.00. Кізловецько-Дмухавецький Комітет з представлення на УВО $50.00. Скрипець передплата на Сурму $6.00. Разом	1,138.16
Клівленд, О. Сестр. Пресв. Діви Марії на УВО $10. І. Попович, збірка на УВО і з продажі „Сурми" $9.50. Я. Волянський переслав збірку з листопадового свята: на УВО $500.00, на інвалідів $263.60, на Рідну Школу $100.00 на політичних вязнів $100.00, сиротам по Стрільцях $100.00. Разом $1,073.60. Разом з Клівленду	1,093.10
Ню Йорк, Н. Й. М. Пастухівна, жертва на політ. вязнів $1. К. Братейко на УВО $2.25. П. Стасюк, жертва на інвалідів і політ. вязнів $50.00. М. Близнак, збірка з листопадового свята на УВО $445.00. І. Матись, власна жертва на УВО $3.00. Л. Пасальський, жертва на край $10.00. Разом	511.25
Філаделфія, Па. О. Грибівський передав збірку з протестаційного віча на УВО	500.00
Шикаго, Ілл. Е. Землика, збірка на „Сурму" $6.00. Д-р Г. Скеґар переслав збірку з листопадового свята $460.00. М. Мусійчук з продажі „Сурми" $7.85. Разом	473.85
Ст. Луіс, Мо. Укр. Правосл. Парохія на УВО	340.05
Ансонія, Конн. Місцевий Комітет, збірка з віча на потерпівших від ляцького терору	210.00
Бруклин, Н. Й. Комітет Нац. Товариств, збірка з віча на УВО	200.00
Гудсон, Н. Й. В. Жолдак, збірка з протестаційного віча на потерпівших від ляцького терору	154.00
Провіденс, Р. Ай. В. Рекрут, збірка з віча на УВО	150.51
Болтимор, Мд. Збірка з листопадового свята на інвалідів і на політичних вязнів $133.00. Жертви: Семенків $10 і Чорній $2. Разом	145.00
Авока, Па. Бр. св. Івана Хрестителя, жертва й збірка	118.50
Бавнд Брук, Н. Дж. Збірка з протестаційного віча на УВО	109.67
Монт Кармел, Па. Збірка на Листопадовім Святі на інвалідів і на лемківську бурсу	100.00
Ютика, Н. Й. Парохія св. Петра й Павла зложила на Дім Інвалідів	100.00
Форд Ситі, Па. С. Шанайда, збірка на УВО $24.00. З вечері жіноцтва на інвалідів $74.00	98.00
Бейон, Н. Дж. Українська Національна Громада на УВО $84.50. Іван Пасічник, жертва на УВО і політичних вязнів $10.00. Разом	94.50
Лудлов, Масс. П. Приступа, збірка на протест. вічу	93.00
Деслодж, Мо. Збірка на протестаційному вічу на УВО $50 і на інвалідів $40.00. Разом	90.00
Гемпстед, Л. Ай. п. Гречин переслав збірку з листопадового свята на УВО	88.50
Ню Гейвен, Конн. Збірка з листопадового свята на політичних вязнів і інвалідів	74.00
Патерсон, Н. Дж. Збірка Горожанського Клюбу на Рідний Край	70.00
Питсвил, Масс. О. Ярема переслав збірку на потерпівших від терору	58.16
Бриджпорт, Конн. О. Уляницький, збірка на Рідний Край	45.00
Манчестер, Н. Г. П. Кухар, збірка з панахиди на інвалідів $30.50. З продажі „Сурми" $9.95. Разом	40.45
Трентон, Н. Дж. Збірка на вічу для УВО	40.00
Сейнт Джозеф, Мо. Українська громада, збірка з забави на УВО	35.00
Вудбайн, Н. Дж. Жертва й збірка 378 відділу УНС на УВО	34.20
Порт Джервіс, Н. Й. Протестаційний комітет, збірка на Рідну Школу	34.00
Пасейк, Н. Дж. Сестр. ім. О. Бесарабової на УВО	30.00
Вайтстон, Флошинг, Н. Й. п. Жарський, збірка на УВО	30.00
Смитмил, Па. д. Бунга, збірка на протестаційнім вічу й жертви національних товариств	26.25
Пеорія, Ілл. Відділ 190 УНС., жертви членів на Рідний Край	26.00
Вест Нютон, Па. Бр. св. Миколая, жертва на потерпівших	25.00
Дітройт, Міш. Горожанський Клюб з Норт Сайд, на політ. вязнів	25.00
Джансон Ситі, Н. Й. Українська православна парохія на УВО	22,60
Ню Кесл, Па. Збірка на допомогу потерпівшим від терору	22.00
Бріджтон, Н. Дж. Г. Тимій, збірка з весілля	21.80
Гартфорд, Конн. М. Кудрина, збірка на інвалідів	21.00
Милнесвил, Па. п. Матлай, збірка на Рідний Край	19.00
Перт Амбой, Н. Дж. п. Пізнак, збірка на хрестинах у п. Чабрака на УВО	17.50
Савт Порт, Конн. Ю. Гоголь, збірка з вечері	17.25
Брістол, Конн. І. Прухницький, збірка на УВО	16.75
Бейкертон, Па. о. С. Прокопчук, збірка в церкві на Рідний Край	16.50
Гарвей, Ілл. п. Миленький, збірка на Рідний Край	15.50
Когус, Н. Й. В. Сташко, збірка на УВО	15.30
Мекаду, Па. П. Паламар, збірка на УВО	10.50
Вунсакет, Р. Ай. п. Яцишин, збірка в домі п. Вецала на УВО	10.25
Вотербурі, Конн. д. Демянович жертвував	10.00
Донора, Па. п. Пандрак, жертва відділу 232 УНС. на потерпівших	10.00
Сейр, Па. 22-гий відділ Провидіння з власної каси жертва	10.00
Ботлер, Па. Збірка на панахиді в гр.-катол. церкві	9.50
Ґлестонбурі, Конн. П. Саляр, збірка на УВО	9.00
Лейтроб, Па. А. Скубяк, збірка на інвалідів	8.50
Фреквил, Па. Збірка в греко-катол. церкві на інвалідів	6.75
Йонґстави, О. О. Бойко переслав збірку на УВО	6.50
Амитвил, Л. Ай. Д. Мазун жертвував на УВО	5.00
Денбури, Конн. Гром. Стомочинський жертвував на УВО	5.00
Линдбрук, Л. Ай. С. Вовк на УВО	5.00
Ґлестон, Конн. Дж. П. переслав на боєвий фонд	4.00
Милинокет, Мейн. Е. Савчук на інвалідів	4.00
Рачестер, Н. Г. В. Стась на інвалідів	3.00
Плимавт, Па. Наталія Спурка на „Сурму"	2.00
Корфу, Н. Й. Т. В. Шов на Рідний Край	1.00
Рачестер, Н. Й. В. Тарабунчук на „Сурму"	2.00
Джерзи Ситі, Н. Дж. Іван Ґелета на УВО	2.00
Перт Амбой, Н. Дж. З збірки на вічу на УВО	100.00
Джерзи Ситі, Н. Дж. Збірка на УВО	6.00
Ню Йорк, Н. Й. П. Сокальчук	5.00
Кліфтон, Н. Дж. Тов. Укр. Січ, від. 182 УНС., на УВО	21.95
Нюарк, Н. Дж. Збірка на весіллю в Микити і Анни Дячун	25.00
Ню Йорк, Н. Й. На весіллю Олі Кузьма і І. Мартинова на УВО	12.50
Клівленд, О. На вечері в гр. І. Тарнавського на УВО	33.00
Елизабет, Н. Дж. На весіллю в домі п. Жарського	44.00
Джерзи Ситі, Н. Дж. На зборах укр. бизнесменів на УВО	20.00
Ричмонд Гил, Н. Й. Й. Саластин на УВО	1.00
Міннеаполіс, Мінн. Микола Семотюк	5.00
Ґлестонбурі, Конн. Збірка на мітінґу Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138	16.00
Клівленд, О. Збірка В. Волянського ст. на боєвий фонд	10.50
Ню Йорк, Н. Й. Збірка на Народний Дім у Журавні	113.75

НОВИЙ ТВІР РЕМАРКА.

У російськім і польськім перекладах появився новий твір Ремарка п. з. „Поворотна Дорога". Ремарк признається, що писав цю книжку не радо, тільки на просьбу видавців і що тому цей другий твір напевно слабший ніж „На заході без змін". Рівночасно в німецькій пресі появився життепис голосного тепер письменника. Ремарк уродився 1898 року в Оснабріку у Вестфалії. Його батько був бідним інтроліґатором і не маючи надії утримати сина на студіях в ґімназії, післав його до учительської семинарії. Не скінчивши семинарії, Ремарк пішов добровольцем на війну і був тричі ранений. По війні був деякий час учителем і жив у глухій провінції на самоті та у хвилинах, вільних від праці в школі, писав свій перший твір. Кількох видавців відкинули його „На заході без змін" і не хотіли видати цього твору Ремарка, боячися, що ніхто не купить книжки якогось там учителя. Досі в світі видано 4 міліони примірників цього твору, а його автор став богачем. Тепер Ремарк живе у Берліні (Фріденав), ситий золота і слави.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПОЛЬСЬКА СВАВОЛЯ ЗДОБУВАЄ НАМ ВОЛЮ.

Про „пацифікацію" Українців Поляками в Галичині ми вже багато чули й читали. Методи цеї польської „пацифікації" такі жахливі, що аж волосся стає на голові дубом!

В подібний спосіб, як та ославлена „пацифікація", відбувалися також вибори до польського сойму і сенату. Від проголошення нових виборів запанував у цілій Польщі, а спеціяльно в Східній Галичині, стан божевільного безправства, апробованого всіми державними чинниками, від поліцая почавши, а міністерствами скінчивши. До успіху „Пілсудщини" пороблено було приготування в той спосіб, що по всіх українських селах розіслано карні загони провокаторів, підлих аґітаторів і демагоґів, замкнувши доступ до села комунебудь з українських діячів. До самого реченця виборів до активніших сіл завертали карні експедиції, щоб аж до останньої хвилі держати нарід у паніці. Скомунікуватись поодиноким виборцям з виборчими комітетами повітовими або з централею у Львові, було неможливо. Ті часописи, в яких друкувалося ч. 11, себто число Українського Виборчого Бльоку, задержували на почтах і не доручували передплатникам. Старости скликували сесії війтів і силували їх та громадських радних голосувати явно на „одинку" (державна ліста Пілсудського).

І коли помимо такого страшного урядового терору Українці одержали всетаки 21 мандатів, то це свідчить про велику свідомість народніх мас і їх відвагу, бож кождий виборець знав, що, голосуючи на українську лісту, наражується добровільно на „пацифікацію", тимбільше, що при виборах не було виборчої тайни.

Ту національну свідомість нашого простолюддя, те однодушне стремління українського народу на Західній Україні до волі — це зробила польська сваволя.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З протесту на Рідний Край.

Нюарська українська громада йде з духом часу, протестуючи проти страшних ляцьких звірств, але протестує так, як повинен протестувати дозрілий, свідомий народ, який бажає собі волі. Нюарський український загал дав доказ, що можна зробити велику роботу йдучи разом, спільними силами. Політика політикою, церква — церквою, але коли треба наступати на ворога, коли треба показати свою силу й завзятість, мусимо ставати всі разом. Ми маємо й так богато чужих ворогів, які не дають нам жити довгі віки, то вже не повинні ми творити ворогів у своїм власнім нутрі.

Завзята партійна боротьба й рідна незгода приносить велику шкоду рідній матері Україні. Голосна й крівава „пацифікація" Галичини, плач і стогін наших рідних братів і сестер повинні нас зеднати бодай під теперішний час, а це залежить від громадянської зрлости, національної свідомости і солідарности всіх поодиноких членів нашого громадянства. Не час нам закладати **„Комітет Невдоволених"**, але час на загальний плян ділання. Такий плян, випрацюваний нюарською громадою, приніс потерпівшим велику поміч. В неділю, дня 16. листопада 1930 р., відбулося в нас протестаційне віче. Предсідателем віча був д. М. Шумейко. Бесідниками були: Американець, професор колюмбійського університету з Ню Йорку, п. М. Січинський і д. Т. Каськів, який переводив збірку. Вічева збірка принесла загальну суму $2.935.35. На цю суму зложила громада як слідує:

По $100: Тов. ім. Івана Франка і Тов. Тернопільщина; по $50: Укр. Презвитеріяська Церква, Тов. ім. Богдана Хмельницького і Ковальчук і Яцентий, будівничі; Мельник Максим $35; по $30: Укр. Католицька Церква, Українська Православна Церква і Стахура Гавриїл; по $25: Союз Української Молоді, Тов. Вільна Україна, Бр. св. Івана Хрестителя, Тов. Ґонти, Тов. Вознесення, д-р Й. Телїґлович, пані Телїґлович, Скиба Е. (віндоклінер); Хоміцький В. (достарчає угля до Clermont Ave., Irvington, N. J.); Січинський М., Ткач І., Кучкуда С. Laundry, Онищук О., пані Клєнер Г., Савчук Г., Соколовський М., Литвин М. (заведення погребове, 87 S. 21 St., Irvington, N. J.); Височанський І. (склеп з радіями і книжками); Беркій Н. (достарчає угля); Пазюк В. (бучерня і ґросерня), Арцішевський О. і Тов. Радехівщина; по $20: Просвітний Клюб, Тов. ім. М. Грушевського, Укр. Гор. Дем. Клюб, Сестр. Пресв. Діви, Тов. Ольги Басарабової, Варніцький М. і Дзік Гелена; по $15: о. Й. Чаплинський, Укр. Гор. Репуб. Клюб, Тов. Вітовського Січ, Тов. Запороже, Каськів Т., Бр. св. О. Николая, Сестр. Апост. Молитви, Суханчак Г., Климців Д. (заведення молочне), Плакса І., Кацедан І. і Клюб Укр. Дівчат; Хома В. (агент) $11; по $10: Тов. співацьке Боян, Тов. Любов, Бр. Пр. Тройці, Тов. Укр. Робіт. Союза, від. 212, Тов. Будучність, Сестр. св. Товити, Жін. Тов. Січ, Тов. ім. Мих. Павлика, Комітет Кізлівско-Дмухавецький, Сестр. св. Покрови, Ів. Соколовський, О. Ковальчук, А. Ксенич, П. Кецко, Ст. Хрущівський, о. Лев Кушнір, д-р В. Кузів, П. Капарок, Ст. Семенюк, П. Довжанський, Т. Шатинський (фабрика води мінеральної), Ів. Настюк, Л. Баран, Н. Скрипець, М. Шумейко, Ів. Тарнавський, В. Сидорович, Осип Співак (Джерзи Сіти), Анна Боднар, Мих. Дусановський, Ів. Лисак, Ів. Гриник, Дм. Бакаляр, Осип Гарасимчук, Ів. Третяк, Евст. Рудий (Ню Йорк), Ст. Рудий, Ів. Дідоха, Дм. Іваськів, Пар. Матусевич, Наз. Сурович, Ст. Боднар, М. Ващук, П. Собуцький, Гр. Ґураль, Анд. Діділивський, Іл. Ксенич, А. Сайкевич, М. Сопінка, Запор. Січ, від. 371 УНС., Тов. ім. Максима Залізняка, Р. Кузьма і В. Дубас (пломбер); по $5: Христіянська Ревність, Недільна Школа, П. Костів, К. Багрій, Ів. Бакун, Комітет Рогатинщини, М. Дуфлян, А. Саміла, Г. Корніцький, С. Дзюбатий, Кохман, Ів. Кіт, В. Ткач, С. Наконечний, Анна Діділівська, Ів. Атаманець, А. Шеремета, М. Павлусь, М. Петрашек, В. Довбущак (електричник), Іл. Маньківський, М. Постол, Г. Максимич, Л. Махенко, М. Любимець, В. Дзюбановський, П. Псуй, П. Копчук, В. Варищак, Осип Ковадло, В. Кохалевич, П. Соколовський, Д. Доля, М. Лисак, В. Плакса, Ів. Ключка, К. Біловус, Ів. Паньків, В. Коваль, А. Куций, Д. Посунько, М. Літовинська, В. Явдошин, М. Шкільний, Ст. Гарцула, Ів. Іванів, Д. Оробчук, М. Ґіба, Ю. Мохнач, М. Глуханек, А. Боднарчук, Ів. Вигера, Гр. Верета, В. Чуй, Т. Гавриляк (Concret contractor), Д. Животко, Павло Романишин, С. Сута, М. Плечій, Р. Калакура, І. Станимір, Т. Дмитрів, Т. Стасіцький, П. Пересцюк, Ів. Стець, Зах. Літовинський, Гр. Романишин, Ів. Дибайло, К. Галушка, М. Вовчук, К. Яцентий, О. Сенчій, Ст. Зелінський, Іл. Мисик, М. Горман, Л. Лопчак, Зофія Бакун, Сумик, Д. Мотуз, М. Бубній, Ст. Прихода, А. Прихода, Т. Мечник, Г. Лищенко, Ів. Наконечний, Мар. Козак, В. Турчин, Ів. Голубович, В. Кузьма, М. Кізлик, М. Діділівська, Ан. Шум, К. Скалецький, Роз. Бардаль, Ів. Бакун, В. Прокопів, Ол. Паньків, Тит. Криса Гавг, М. Хоцінський, В. Ліщинський, Т. Малецький, В. Кобрин, Гр. Струк, Т. Салюк, Дм. Гільтота, Д. Сташинський, Сп. Мриглад, Ол. Шумський, Т. Бабола, Анд. Іванський, М. Вересюк, Сем. Присяжний, Ол. Присяжний, Дм. Карач, Ст. Савіцький, І. Ухман, П. Семенюк, В. Вівчаровський, В. Пташник, Ів. Сторожук, М. Ґудз, Ів. Дзьобко, Анд. Мудровський, М. Марків, Т. Ковалик, Гн. Брик, М. Стодольський, Ів. Глух, Д. Мусит, Д. Кіт, Ст. Сойко, М. Горбач, Вас. Кузьма, П. Слободюк, М. Величко, А. Ільків, Ант. Хренівська, Т. Гладкий, М. Швед, Павло Урбанський, Ост. Михайлишин, А. Архіпо, Т. Стоякевич, Пр. Сосніцький, Н. Брунько, Ан. Копчук, М. Стиранець, Лев Муляр, М. Микитюк, М. Байовський (електричник), Ів. Петрів, М. Козуб, Пав. Писаренко, Осип Павлусь, Кир. Романишин (бучерня і ґросерня), Вол. Ґвязда, Кат. Діділівська, Вол. Чорномаз, Ол. Витязь, М. Нитка, Т. Тлумацький, Ів. Мохналь і Доська Малецька; по $3: Тм. Брик, Ф. Шафранська, П. Лех, Н. Тимчишин, Пар. Халупа і В. Скеба; по $2: І. Різник, А. Білас, М. Янишин, А. Стасишин, Ів. Височанський, Ів. Вовк, М. Шафранська, М. Козакевич, М. Бусел, А. Конопада, Т. Ткач, С. Біловус, М. Бардаль, П. Паращук, П. Ґлушак, Я. Літинська, А. Беднарчик, О. Хемій, М. Калінчак, М. Гаяс, Т. Романків, Ад. Гузар, Ад. Лесняк, М. Хащевський, Ю. Гой, П. Ґураль, Ів. Ференц, Ст. Маламін, В. Панас, Ант. Шаран, Ів. Багній, К. Сурма, П. Мерц, Н. Малецький, Т. Мерещак, Ів. Громада, В. Снігур, В. Федишин, М. Карузо, Ів. Стефанюк, Й. Бурбела, М. Грицишин, В. Стойко, М. Копцюх, М. Федьків, Ст. Дмитрик, Д. Макар, М. Дзендзель, Л. Сидорович, Ів. Лобур, Р. Отрок, Ів. Маґдич, М. Козак, Ол. Бучак, Ів. Білоус, В. Співак, А. Шафранська, В. Робак, [illegible] Пархома, Гр. Прищаяк, Ст. Іванків, [illegible] Отрок, Н. Ходачок, Ол. Лисак, Ол. Сеґен, Р. Маселко, Ів. Лотоцький, В. Яроцький, П. Горий, Ст. Наконечний, З. Матвіешин, Т. Савчин, А. Будник і М. Козлович; по $1: О. Прадун, А. Худзій, Г. Візземок, З. Сеньків, Т. Дурбак, Ів. Кіселик, П. Творищук, Ів. Богда, Ст. Стасюк, А. Василишин, К. Настюк, Ів. Ірас, М. Струсь, О. Матлак, Ів. Яблонський, К. Руґерра, Ів. Мудровський, П. Лобур, Е. Сас, Ів. Лудів, Ст. Воробець, Ант. Пітула, Г. Ковадло, М. Яцента, Й. Пелехович, Т. Пиш, Г. Попаца, Т. Оринчак, А. Микляшевич, Ст. Ільків, Н. Надрічний, Д. Гетьман, Т. Роскош, Ст. Корда, Ів. Яроцький, Ів. Радкевич, С. Чорненький, Р. Білоус, К. Дерень, К. Романська, З. Боліта, Д. Горбач, В. Кучмій, М. Пеленський, П. Синцалевич, Т. Присташ, М. Мовчан, С. Бичак, Т. Куніцька, В. Воловіна, Ів. Фурда, Я. Шишковський, Ів. Драган, Іг. Лисик, П. Наконечний, Н. Н., Крупніцький, Л. Ліпман (Жид) і Ст. Марищук; дрібними датками $9.35. — Ціла збірка виносила $2,935.35.

Розділено і вислано до старого краю:

У. В. О. через Обєднання	$1,000.00
Рідна Школа через Земельний Банк у Львові	500.00
На потерпівших і лікування	800.00
Селянський Комітет на руки д. Навроцького	300.00
На пресу через Обєднання	100.00
Разом	$2,700.00
За висилку тих грошей	16.00
Видатки вічеві	108.50
	$2,824.50
Прихід	$2,935.35
Розхід	2,824.50
Остало	$110.85

Готівка, яка позістала, $110.85, знаходиться в касієра д. І. Тарнавського доти, аж зійдеться вічевий комітет і ухвалить, куди їх вислати.

О. Присяжний,
М. Козуб,
В. Сидорович,
секретарі віча.

—o—

БАЙОН, Н. ДЖ.

Справозданне з Листопадового Свята.

З двох панахид	$46.54
З концерту за тікети	99.80
Загальна сума доходу	$146.34
Розходу було	25.50
Лишається чистого доходу	$120.84

Сей дохід вислано на слідуючі цілі:

На Рідну Школу	$50.00
На У. В. О.	50.00
На політичних вязнів	20.84
Разом	$120.84

Крім сего комітет збирав гроші на покриття коштів протестаційного походу в Ню Йорку. Зібрав суму $31.50.

Розхід був такий: $20 до нюйорського комітету на покриття коштів протестаційного походу; за оголошенне в газеті „Свобода" $2; дрібні видатки 50 ц.

Лишається 9 долярів. Комітет тих девять долярів призначує на Товариство „Просвіта" до рідного краю.

Комітет.

—o—

ГЕМПСТЕД, Л. АЙ.

Збірка на боєву акцію.

Українська місцева громада переслала через Обєднання до Рідного Краю на визвольну боротьбу 88 дол. і 50 центів. Гроші ці склалися: з жертв на вічу, що відбулося 16. листопада 1930, 70 дол., з панахиди 29 дол. і 70 ц. і з продажі жалібних відзнак 4 дол. і 95 ц. Зі загальної суми 104 дол. і 65 ц. було розходу 16 дол. і 15 центів.

Жертви зложили такі особи:

І. Ґречин, П. Ґречин і Ф. Петровський по $5; П. Федорик, Т. Багрій, Д. Ґимбаль, А. Душенчук, О. В. Федишин, І. Пилат, Д. Онищук, Д. Чопик; Н. Нізінкевич, А. Ґинеґа і М. Баран по $2; Д. Кишенюк, Н. Ковальський, М. Матвійчук, К. Ковальська, А. Колишко, Д. Чечіль, І. Микитин, М. Кирич, К. Багрій, Р. Маличок, О. Гладкий, М. Ковальський, Г. Маланчук, Й. Максимків, Ева Матвійчук, Р. Слінчук, П. Агрест, І. Іванів, Й. Душенчук, Й. Кишенюк, Р. Саків, Ева Перенак, А. Притика, М. Федорик, І. Сенів, І. Тимців, М. Тимців, І. Душенчук, М. Чопик, Х. Микитин, О. Максимків, А. Мазурик і М. Крайник по $1.

І. Іванів, серетар.

—o—

БРОКТОН, МАСС.

З хрестнин на Рідний Край.

На хрестинах в п. п. Михайла і Юлії Витязь їх сина Івана зложили жертви на УВО такі особи: М. Витязь $5; М. Шаран, Гр. Музичик, І. Витязь і Юлія Витязь по $1; А. Кібал і Т. Фабровський по 25 центів.

Збіркою занявся М. Шаран. Разом $9.50 вислано до краю через Обєднання.

Переслав І. Витязь.

—o—

СТЕМФОРД, КОНН.

Місцева українська громада переслала через Обєднання збірку, переведену на протестаційнім вічу дня 23. листопада 1930, в сумі $318.70. З цеї суми призначено і вислано до Рідного Краю на **інвалідів $118.70, а решту в сумі $200 на Боєвий Фонд.**

о. В. Гривнак.

—o—

ГАРТФОРД, КОНН.

Жертви на визвольну боротьбу.

Громадянин П. Драпяк переслав через Обєднання $11.80 на Укрїнську Військову Організацію. Гроші ці зібрані, як слідує: при церкві святого Михайла продано „Сурми" на $3.58; В. Гірчиця (Вилимєнтик) $2; С. Кінчик $1; М. Курдина продав „Сурми" за $2.50; о. Т. Галенда жертвував $1; Т. Локоть 50 ц.; А. Йордан 25 ц.; Й. Кавняк 15 ц.; Й. Данилів 20 ц.; Н. Кендзьора 10 ц. і о. А. Пристай 50 центів.

—o—

ЛОРЕНС, МАСС.

На балю в Українськім Народнім Домі зібрано $19 на боєву акцію.

Жертвували: В. Шурабура $2; по $1: О. Тетріник, М. Кольба, І. Хома, Й. Більський, Ф. Гаврилів, С. Турчин; по 50 ц.: М. Маланчук, М. Куляска; Іван Буцяк з Нюбуріпорт $10.

Гроші вислано до Рідного Краю через Обєднання на призначену ціль.

Іван Буцяк.

—o—

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Жертва на УВО.

Дня 23. листопада 1930 заходом злучених товариств і парохії відбулося в тутешній громаді велике протестаційне віче, на котрім зібрано жертви на допомогу Рідному Краєви $192.70. До цього долучується жертва о. А. Улицького з мирования $6.23, що робить суму $198.93. Відтягнувши розходи, остается $179.97.

Підписаний вічевий уряд вислав через Обєднання $180, котрі призначив на боєвий фонд.

За Вічевий Уряд:
Матвій Нищак, касієр;
Василь Кузів,
Петро Сливінський,
секретарі.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Рідний Край.

Заходом Зборівського Комітету в Ню Йорку переведено збірку на весіллю в громадянина Івана Лопушінського і Марії Оленин і призначено її на допомогу потерпівшим братам і на дальшу боротьбу. Зібрано $26.50.

Жертвували: Паламар $5; Заяць $3; Д. Ксьондзик $2; по $1: М. Паньків, С. Івашків, Н. Паньків, К. Букса, А. Метельський, Ф. Терещук, І. Терещук, Петро Оленин, Яким Кулик, М. Петрик, А. Вукса, П. Огнистий, Т. Івашків; по 50 ц.: Я. Уханський, П. Уханська, П. Оленин, Г. Фурманюк, С. Кулик; по 25 ц.: Тірник, Бедун, Й. Терещук, Д. Терещук.

Та наш Комітет не хоче остатись позаду. І тому докладає на рідний край з своєї каси $30.

Збіркою занялися громадяни Іван Заяць і Микита Паньків. Разом вислано до Обєднання $56.50, які розділено по половині на боєву акцію і допомогу потерпівшим від польських звірств.

За Комітет:
І. Івашків.

—o—

ТАВНТОН, МАСС.

Допомога потерпівшим.

На мітінгу тов. ім. Т. Шевченка, від. 122 У. Н. Союза, по обговоренню подій у Галичині в звязку з ляцькими звірствами над українським народом, на поклик тов. К. Олияра, жертви зложили отсі члени:

К. Олияр $2; по $1: М. Задорожний, К. Сідзінський, Н. Семеґен, М. Сусол, Ю. Хруняк, С. Проніцький, М. Проніцький, І. Давидчук; по 50 ц.: В. Маршалок, І. Пашковський, Х. Салата, В. Проніцький, М. Грабан, Й. Йосиф, І. Пелюк; В. Туркало, 25 ц. — Разом зібрано $16.75.

Попередна збірка на інвалідів від тов. В. Маршалка $8.85.

Від тов. Сідзінського на УВО $2.

Гроші вислано через Обєднання на призначені цілі.

К. Сідзінський.

—o—

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Діти на Рідний Край.

Ми, школярки при Українській Православній Церкві в Трентон, Н. Дж., дуже гарно відспівали кілька пісень стрілецьких, веснянок та жартовливих на Листопадовім Святі в неділю, 16. листопада. Наш учитель, о. П. Корсуновський, що навчив нас тих пісень, був задоволений і хвалив нас. Хотів він нагородити нас за наш гарний спів цукорками та ми сказали, що хоч нам і дуже хочеться тих солодощів, але краще ми зробимо, коли ті гроші, що за них мав отець купити цукорків, пішлемо калікам - інвалідам Української Армії, бо вони може зовсім не мають що їсти. Вони й каліками стали, щоби здобути нашому народови волю. Отець П. Корсуновський згодився й дав нам два доляри, а ми до них ще й поміж собою зібрали $3.65.

Давали такі школярки: по 50 ц.: Юзя Єдлінська і Оля Терлецька; по 25 ц.: Оля і Маруся Єдлінські, Оля Скоропад, Геня Канюка, Анна Кушнір і Настуня Єдлінська; по 15 ц.: Івась Савчак; по 10 ц.: Іринка Савчак, Маруся Сабат, Анна Лещук і Розалія Бойкевич; по 5 ц.: Гриць Кушнір і Микола Кривіцький.

Разом вислано через Обєднання до Рідного Краю $5.65.

Юзя Єдлінська, школярка.

—o—

ФІНІКСВІЛ, ПА.

Жертва на Рідний Край.

Заходом товариства Українців американських горожан у нас відбулося протестаційне віче проти ляцьких звірств у Галичині. При тій нагоді зібрано на Рідний Край 9 дол. і 59 ц. Крім того зібрано на панахиді 9 долярів. Разом збірка виносила 18 дол. і 59 ц.

Товариство ухвалило вислати ці гроші до Рідного Краю через Обєднання з призначенням: на українських інвалідів 10 дол. і на боєву акцію 8 дол. і 59 ц.

Дмитро Ґрабовський, голова;
Іван Завада, писар;
Григорій Білюх, скарбник.

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП. (37)

Copyright, 1929 by Edgar Rice Burroughs Inc. All rights reserved

H. Foster

Коли Клейтон почув вистріл, його обняв страх. Він знав, що Джейні грозить якась небезпека. Тарзан також чув і приспішив кроку. Скоро Клейтона лишив далеко позаду. Він кричав за малполюдом. Тарзан легко спустився з галузи попри нього.

—o—

Зігнувшися до Клейтона, Тарзан дав йому знак обняти його за шию. З білим чоловіком на плечах, він піднявся на дерево. Сих кілька мінут Клейтон ніколи не забув. Високо серед хитаючогося галуззя він нісся на плечах велитана з незвичайною скорістю.

—o—

З високої галузи дерева зручна постать, з Клейтоном на плечах, опустилася на сусідне дерево. Відтак через може яких сто кроків він ішов певним кроком по галузи дерева, то знов по замотанині галузя, вдержуючися в рівновазі як линвоскок, коли ходить по дроті. Як Клейтон подивляв свою величезну силу!

—o—

Клейтонови віддих запирали в грудях на вид величезної глибини під ними. А все таки, хоч як се Клейтонови здавалося скорим, Тарзан добре вимацував кожде дерево та галузь, пробуючи його силу, чи видержить їх тягар. Нагло вони вийшли на поляну на березі.

—o—

Скоро вухо Тарзана почуло дивні звуки. Він скоро догадався, що се звірюка вдирається в хатину. Він спустився яких сто сяжнів, зіскакуючи на землю майже без потрясення. Він кинувся вперед, саме в хвилині, коли пруге тіло львиці почало поволи зникати в вікні хатини.

—o—